

KALIX KOMMUN

Riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt	Riktlinjer	2024-10-07, § 135	Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig	Version	Senast reviderad	Giltigt till
Kommunstyrelsen	1		Tills vidare

Innehåll

1 INLEDNING & SYFTE	3
1.1 Syfte	3
2 GENOMFÖRANDE AV UPPSIKTSPLIKTEN	3
2.1 Kommunala nämnder	3
2.2 Hel- och delägda kommunala bolag och stiftelser	4
2.3 Verksamhet som bedrivs av privata utförare	5

1 INLEDNING & SYFTE

Kommunstyrelsen har en lagstadgad uppsiktsplikt. 6 kap. 1 § kommunallagen gör gällande att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över avtalssamverkan som sker enligt kommunallagen 9 kap 37 § eller enligt annan lag eller författning.

Styrelsen ska likaså ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i kommunallagen 10 kap 2 – 6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Av kommunfullmäktige fastställt reglemente för kommunstyrelsen framgår också kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämndernas verksamhet ligger på en övergripande nivå och innebär i stort att kommunstyrelsen ska följa upp om verksamheten lever upp till fullmäktiges fastställda mål, om verksamheten följer de lagar och regler som ska tillämpas på området och om verksamheten håller sig inom sin budgetram.

Vid avtalssamverkan ska kommunstyrelsen utöva sin uppsiktsplikt som omfattar bland annat kontroll av att reglerna kring delegering, brukarmedverkan och att anmälan av beslut följs av utförarkommunen. Trots kommunstyrelsens uppsiktsplikt ankommer det dock i första hand på de olika nämnderna att se till att de samverkansavtal som ingåtts, inom deras respektive ansvarsområde fullgörs enligt lag och uppställda villkor i avtalet.

När det kommer till de kommunala bolagen och stiftelsen har kommunstyrelsen ansvar för den övergripande uppsikten. Därmed föreligger det inget hinder mot att en annan nämnd har den mer direkta uppsikten över ett kommunalt företag inom sitt verksamhetsområde.

1.1 Syfte

Riktlinjerna syftar till att tydliggöra hur kommunstyrelsen ska fullgöra sitt ansvar, underlätta vid planering av uppsikt samt klargöra förväntningarna på styrelsen, nämnder, bolag och stiftelsen vad gäller uppsiktsplikten.

2 GENOMFÖRANDE AV UPPSIKTSPLIKTEN

2.1 Kommunala nämnder

Kommunstyrelsens uppsikt över övriga nämnders verksamhet utövas i första hand genom att kommunstyrelsen tar del av:

- Nämndernas tertial- och årsredovisningar samt ekonomisk uppföljning.
- Handlingar och protokoll från nämndernas sammanträden.
- Nämndernas budgetunderlag och verksamhetsplaner.
- Nämndernas arbete med intern kontroll.
- Eventuella granskningsrapporter från revisorerna.
- Eventuella domar eller beslut från tillsynsmyndigheterna.

Kommunstyrelsen bjuder även in nämnderna till dialog kring respektive nämnds verksamhet/uppdrag.

Nämndpresidierna besöker kommunstyrelsen eller kommunstyrelsens arbets- och personalutskott minst 1 gång per år för en dialog kring uppdraget. Styrelsen kan bjuda in nämnderna vid behov för fler dialoger.

Utgångspunkten i dialogerna ska vara att följa upp hur uppdraget enligt reglementet verkställs. Fokus ska ligga på kärnan i nämndens uppdrag och dilemman att klara uppdraget.

Vid dessa träffar ska nämndpresidierna redogöra för följande punkter;

- Redovisning av aktuella verksamhetsfrågor och eventuella dilemman
- Redovisning av intern kontroll
- Verksamhetens kvalitet enligt nämndens ansvarsområde
- Redovisning av kontroll av privata utförare och att dessa följs upp i enlighet med lagar, avtal och program fastställt av kommunfullmäktige
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Granskningsrapporter från revisorerna
- Budgetavvikelser och vidtagna samt i förekommande fall planerade åtgärder
- Efterlevnad av eventuellt uppställda direktiv, policyer eller riktlinjer
- Andra aktuella frågor som kommunstyrelsen vill ha information om.

Punkterna samt övriga frågor ska redovisas muntligt vid mötet samt att nämnden även överlämnar skriftlig dokumentation. Dokumentationen ska vara kortfattad och övergripande och ska lämnas in före mötet så att underlaget kan gå ut med utskicket till kommunstyrelsen eller utskottet.

Nämnderna ska i god tid, innan dialogerna, få information om vilka övriga frågor som kommunstyrelsen vill ha redovisat.

Kommundirektören stödjer kommunstyrelsen vid dialogmötena. Förvaltningscheferna stödjer nämndernas presidier.

I samband med delår och årsredovisning ska kommunstyrelsen rapportera till fullmäktige hur samtliga kommunens nämnder utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål.

Nämndernas ekonomiska ställning rapporteras löpande till kommunstyrelsen, under budgetåret.

2.2 Hel- och delägda kommunala bolag och stiftelser

Enligt kommunallagen 6 kap. 1 § 2 st. ska kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§.

Utöver uppsiktplikten enligt ovan föreligger också en så kallad förstärkt uppsiktplikt enligt 6 kap. 9 § över kommunala bolag. Detta innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut i samband med årsredovisningen ska pröva den verksamhet som bolagen bedrivit; om verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Detta innebär bland annat att styrelsen ska bedöma om verksamheten har varit kompetensenlig och förenlig med de kommunalrättsliga principer som gäller för sådan verksamhet.

Kommunstyrelsen ska årligen bjuda in bolagets styrelseordförande/VD in till sitt sammanträde. I samband med sammanträdet ska representanten/erna redogöra nedan frågor som besvaras såväl muntligt som skriftligt.

- Analys av förutsättningar och omvärld genom planeringsförutsättningar
- Uppföljning av vision, värdegrund, mål och indikatorer samt uppdrag
- Uppföljning av finansiella mål, budget, prognos och resultat
- Uppföljning av kvalitetsfaktorer och kvalitetsindikatorer
- Uppföljning av intern kontroll och riskanalyser.

Bolagen ska i god tid, innan sammanträdet, få information om vilka övriga frågor som kommunstyrelsen vill ha redovisat.

En del i uppsikten är vidare att kommunstyrelsen får del av:

- Bolagens budgetplaner/affärsplaner
- Bolagens årsredovisningar
- Bolagens arbete med intern kontroll
- Revisorernas olika granskningsrapporter

Om kommunstyrelsen finner att ett bolag bedriver verksamhet som inte är förenlig med det fastställda ändamålet eller strider mot den kommunala befogenheten för bolaget, ska styrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

2.3 Verksamhet som bedrivs av privata utförare

När skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare ska denna verksamhet följas upp. Ansvaret att kontrollera och följa upp sådan verksamhet som bedrivs av privata utförare ligger på nämnderna enligt kommunallagen 10 kap. 8 § och 6 kap. 6 §.

Kommunstyrelsen har enligt reglementet inom ramen för sin uppsiktsplikt ansvar att övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställt program enligt kommunallagen 5 kap 3 §. Uppsikt över verksamhet som utförs av privata utförare följs upp genom de ordinarie uppsiktsaktiviteterna över nämndernas verksamhet enligt ovan.